

Aan: de programma commissies van de gemeenteraadspartijen in Almere

Van: Volkstuinvereniging De Flevotuin  
[www.flevotuin.nl](http://www.flevotuin.nl)

Betreft: Suggesties voor uw verkiezingsprogramma – het belang van volkstuinen in onze gemeente Almere

Bijlage: De volkstuin in de 7 principes van Almere

**Almere, 9 september 2025**

**Geachte leden van de programmacommissies,**

Op woensdag 18 maart 2026 zijn de gemeenteraadsverkiezingen. U ontvangt deze brief als lid van de programmacommissie van uw partij die meedoet aan de gemeenteraadsverkiezingen in onze gemeente Almere.

Namens volkstuinvereniging De Flevotuin doen wij u graag vier concrete suggesties voor opname in uw (concept-) programma.

De aanbevelingen hebben we vetgedrukt samengevat. Wij zijn uiteraard bereid onze voorstellen nader toe te lichten. Dat doen we graag tijdens een bezoek aan (een van) onze tuincomplexen, zodat u met eigen ogen kunt zien wat het belang is van volkstuinen voor Almere.

De complexen en het algemene groen wordt door onze tuinders gezamenlijk onderhouden. We houden de tuinen bewust betaalbaar, zodat ook inwoners met een kleinere portemonnee kunnen blijven tuinieren.

Volkstuinen zijn plekken waar mensen elkaar ontmoeten – ongeacht achtergrond of leeftijd. Op de tuin vinden waardevolle ontmoetingen plaats tussen mensen die elkaar in het dagelijks leven misschien niet snel zouden spreken. Daarmee zijn onze tuinen echte sociale ontmoetingsplekken. Daarnaast behoren volkstuincomplexen tot de meest bio diverse plekken van de stad. Wij bevorderen actief een gezonde en ecologische natuur in onze stad.

Tuincomplexen zijn bovendien het meest betaalbare groen dat de gemeente kent. Onze leden zorgen vrijwillig en met liefde voor het onderhoud van hun tuinen én het omliggende terrein – zonder dat hier structurele onderhoudskosten voor de gemeente tegenover staan. Kortom: een win-win situatie voor gemeente én burger.

In de bijlage bij deze brief hebben wij het belang van de volkstuin nog eens uiteengezet aan de hand van de 7 principes van Almere. Hierin kunt u lezen hoe de volkstuin bijdraagt aan een diverse, sociale, duurzame en innovatieve stad.

## **Onze vier aanbevelingen voor uw verkiezingsprogramma:**

### ***1. Erken het belang van volkstuinen voor gezondheid, natuur en sociale cohesie***

Actief tuinieren draagt aantoonbaar bij aan het lichamelijke en geestelijke welzijn van mensen. De rust, beweging, ontmoeting en het contact met natuur maken volkstuincomplexen onmisbaar in een gezonde, groene leefomgeving. Wij vragen u dit belang expliciet op te nemen in uw programma. Niet alleen in beleidsvisie, maar ook in uitvoering en ondersteuning. Dat vraagt om structurele aandacht, voldoende ambtelijke capaciteit en toewijding van een wethouder met 'groen' in portefeuille.

### ***2. Zorg voor uitbreiding van het aantal plekken voor actief tuinieren***

De vraag naar volkstuinen neemt snel toe, mede door een groeiende (en verdichtende) stad en de toename van woningen zonder tuin. Onze vereniging kent een flinke wachtlijst met op moment van schrijven 132 wachtenden. Daarom pleiten wij voor een uitbreiding van het aantal volkstuincomplexen in onze gemeente. Dit is essentieel om de groeiende behoefte aan groene, actieve buitenruimte voor bewoners op te vangen.

### ***3. Neem actieve tuinlocaties direct mee in ruimtelijke planvorming ('voorvergroenen')***

Wij pleiten ervoor om bij stedelijke uitbreidingen en verdichting vanaf het begin ruimte te reserveren voor actief groen, zoals volkstuincomplexen. Zie het als gelijkwaardig aan voorzieningen als scholen, sportvelden en speeltuinen. Wacht niet tot het einde van een bouwproject met de aanleg van groen, maar maak 'voorvergroenen' de norm. Daarmee voorkomt u dat er op het laatste moment bezuinigd wordt op groen en initiatieven sneuvelen.

### ***4. Stel een heldere norm voor tuinlocaties: minimaal 5 m<sup>2</sup> per inwoner***

Goede bedoelingen zijn belangrijk, maar concrete normen zijn noodzakelijk. Volkstuinen staan onder druk, onder meer door woningbouwplannen. Daarom pleiten wij voor een duidelijke en afrekenbare norm: minstens **vijf vierkante meter aan volkstuingrond per inwoner**. Zo kan het belang van actief tuinieren structureel geborgd worden in gemeentelijk beleid en ruimtelijke keuzes.

Wij dragen als vereniging graag bij aan een stad in balans, waarin groen, gezondheid, biodiversiteit en ontmoeting centraal staan. Graag gaan we met u in gesprek over uw visie op de toekomst van onze gemeente – en de rol die tuincomplexen daarin kunnen spelen.

Met vriendelijke groet,  
namens het bestuur,  
John Wolters,  
voorzitter volkstuinvereniging De Flevotuin.

## **Bijlage**

### **1 Koester diversiteit**

*Om de stad te verrijken, erkennen wij diversiteit als een bepalend kenmerk van robuuste ecologische, sociale en economische systemen. Door op ieder terrein diversiteit te waarderen en aan te moedigen, zal Almere gedijen als een stad die rijk is aan variatie.*

Een volkstuin is een tastbare uitdrukking van diversiteit in de stad: ecologisch, sociaal én cultureel. Juist in een stad als Almere, die volop in ontwikkeling is en waarin verscheidenheid een kenmerkende kracht vormt, leveren volkstuinen een belangrijke bijdrage aan een inclusieve en veerkrachtige stedelijke samenleving.

Op ecologisch vlak vormen volkstuinen groene oases waarin biodiversiteit gedijt. Door de variatie aan planten, bloemen, gewassen en diersoorten ontstaat een rijke en robuuste ecologische structuur binnen de stad. Onze tuinders maken vaak bewuste keuzes voor biologische teelt, zaadvaste rassen en natuurlijke kringlopen, waarmee de tuinen bijdragen aan duurzame stedelijke landbouw en het herstel van de lokale biodiversiteit.

Sociaal gezien zijn onze volkstuincomplexen plekken waar verschillen samenkomen en elkaar versterken. Mensen van allerlei achtergronden, leeftijden, inkomensniveaus en culturen vinden bij ons een gemeenschappelijke basis. Elke tuin weerspiegelt de unieke identiteit van de tuinder, en tegelijk ontstaat er een gedeelde ruimte waarin kennis, recepten, verhalen en gebruiken worden uitgewisseld. Zo ontstaan er informele netwerken en onderlinge solidariteit, die bijdragen aan een sociaal veerkrachtige stad.

Ook economisch dragen volkstuinen bij aan diversiteit: ze stimuleren lokale productie, zelfredzaamheid en ruilsystemen. In een volkstuin wordt waarde gecreëerd buiten het reguliere marktsysteem om — een vorm van informele economie die bijdraagt aan bestaanszekerheid en participatie, zeker voor mensen met een kleinere beurs of afstand tot de arbeidsmarkt.

Door ruimte te bieden aan een veelheid van stemmen, gewoonten en ecosystemen, helpen onze volkstuinen Almere te groeien als een stad die rijk is aan variatie. Ze tonen in het klein wat diversiteit in het groot is: een levendige, inclusieve en duurzame stad waarin verschillen niet worden weggepoetst, maar juist gekoesterd.

### **2 Verbind plaats en context**

*Om de stad te verbinden, zullen wij haar identiteit verankeren en versterken. De stad zal vanuit eigen kracht en tot wederzijds voordeel actieve relaties onderhouden met de haar omringende gemeenschappen in breedste zin.*

Een volkstuin is veel meer dan een stukje grond om groenten te verbouwen — het is een levendige plek waar de identiteit van de stad tot bloei komt en verbinding ontstaat tussen mensen, plekken en gemeenschappen. Juist in een tijd waarin stedelijke omgevingen steeds

dichter bevolkt raken en sociale cohesie onder druk staat, biedt de volkstuin ruimte voor rust, ontmoeting en samenwerking.

Door de fysieke aanwezigheid van volkstuinen in en rond de stad ontstaat een tastbare verbinding tussen de stedelijke leefomgeving en het omliggende landschap. Stadsbewoners maken via hun tuinen direct contact met de natuurlijke omgeving en herontdekken de seizoenen, de bodem, en het belang van lokaal voedsel. Tegelijkertijd vormen deze tuinen knooppunten waar verschillende gemeenschappen samenkomen: jong en oud, nieuwkomers en oude stadsbewoners, hobbytuinders en doorgewinterde kenners. Deze ontmoetingen versterken het sociale weefsel en dragen bij aan een inclusieve stad waarin iedereen zich thuis kan voelen.

Daarnaast vervullen volkstuinen een educatieve en culturele rol. Ze bieden een plek waar kennis gedeeld wordt — over duurzaamheid, ecologie, voeding en erfgoed. De tuinen zijn zo niet alleen plekken van productie, maar ook van overdracht en ontmoeting, waarbij stedelijke identiteit actief wordt beleefd en versterkt.

Om de identiteit te verankeren is het belangrijk dat de inwoners van Almere mogelijkheden hebben om zich in een sociale en ecologische omgeving te bewegen. Een volkstuin op een volkstuincomplex draagt daar aan bij.

### **3 Combineer stad en natuur**

*Om de stad betekenis te geven, zullen wij bewust streven naar unieke en bestendige combinaties van het stedelijke en het natuurlijke weefsel, en naar een verhoogd besef van de menselijke verbondenheid met de natuur.*

In een tijd waarin stedelijke groei en natuurbewustzijn steeds vaker als tegenpolen worden gezien, bewijzen volkstuinen dat deze werelden juist op een betekenisvolle manier kunnen samensmelten. Als kleinschalige, groene plekken midden in of aan de rand van de stad, vormen volkstuinen unieke en bestendige combinaties van stedelijk leven en natuurlijke dynamiek. Ze brengen de natuur terug in het dagelijks leven van mensen en geven de stad letterlijk en figuurlijk meer grond onder de voeten.

Onze volkstuinen zijn plekken waar stadsbewoners zich opnieuw kunnen verbinden met natuurlijke processen. Door zelf groenten en bloemen te telen, leren mensen over seizoenen, bodemkwaliteit, waterbeheer en biodiversiteit. Deze directe interactie met de natuur vergroot het ecologisch bewustzijn en draagt bij aan een meer duurzame leefstijl. Niet vanuit abstracte idealen, maar door praktische, persoonlijke ervaring — met de handen in de aarde.

Tegelijkertijd zijn volkstuinen onmiskenbaar stedelijke plekken. Ze maken deel uit van het sociale en culturele weefsel van de stad. Het zijn plekken waar mensen samenkomen, waar gemeenschappen groeien, en waar zingeving ontstaat door samenwerking, zorg en aandacht. Deze verweving van stedelijke betrokkenheid en natuurlijke verbondenheid geeft de stad diepte en betekenis.

De kracht van volkstuinen zit in hun eenvoud én in hun veelzijdigheid: ze zijn productief én recreatief, individueel én collectief, natuurlijk én stedelijk. Ze nodigen uit tot vertraging in een snelle wereld, tot zorgzaamheid in een tijd van verharding, en tot bewustwording van onze plek in het grotere geheel.

Door volkstuinen actief te ondersteunen en in te passen in de ruimtelijke en sociale structuur van Almere, versterken we niet alleen het groen in de stad, maar ook het besef dat wij als mensen deel uitmaken van de natuur. Zo krijgt de stad betekenis — in de volle breedte van het woord.

## **4 Anticipeer op verandering**

*Om op de evolutie van de stad voort te bouwen, zullen wij een ruime mate van flexibiliteit en aanpasbaarheid in onze plannen en programma's opnemen, en daarmee onvoorspelbare kansen voor toekomstige generaties mogelijk helpen maken.*

In een dynamische stad als Almere, waar groei en verandering tot het DNA behoren, zijn flexibele en aanpasbare plekken van onschatbare waarde. Volkstuinen bieden precies die ruimte: ze zijn tijdelijk of permanent, kleinschalig of collectief, formeel of informeel — en daarmee uitermate geschikt om mee te bewegen met de evolutie van de stad.

Volkstuinen kunnen eenvoudig worden ingepast in uiteenlopende stedelijke contexten, van braakliggende terreinen tot parkranden en wijkontwikkelingszones. Juist in transitiegebieden kunnen ze als waardevolle tussenvorm functioneren: tijdelijk van aard, maar met blijvende impact. Ze voorkomen leegstand en brengen leven op plekken in afwachting van ontwikkeling, en kunnen bij succes zelfs uitgroeien tot permanente voorzieningen.

Bovendien stimuleren volkstuinen een houding van experiment en aanpassing. Ze bieden ruimte aan nieuwe vormen van voedselproductie, sociale samenwerking, circulaire initiatieven en educatie. Elke tuin is anders, afgestemd op de mensen, de grond en de omgeving. Daardoor ontstaan organisch gegroeide oplossingen die passen bij veranderende behoeften en omstandigheden — precies de veerkracht die nodig is in een stad van de toekomst.

Voor toekomstige generaties kunnen volkstuinen dienen als proeftuin: plekken waar jonge mensen leren over ecologie, eigenaarschap, en gemeenschapszin. Waar geëxperimenteerd kan worden met duurzame technieken, gedeeld ruimtegebruik en nieuwe sociale modellen. Omdat volkstuinen relatief laagdrempelig en modulair zijn, kunnen ze snel inspelen op trends, wensen en kansen die nu nog niet te voorzien zijn.

Door volkstuinen op te nemen in de ruimtelijke en sociale strategie van de stad, bouwt Almere aan een veerkrachtige stedelijke structuur. Een structuur die ruimte laat voor het onverwachte, het tijdelijke en het experimentele — en daarmee ook voor de ideeën en mogelijkheden van morgen.

## **5 Blijf innoveren**

*Om de stad vooruit te brengen, zullen wij nieuwe en verbeterde processen, technologieën en infrastructuren aanmoedigen en experimenten en kennisuitwisseling ondersteunen.*

Hoewel volkstuinen vaak geassocieerd worden met traditie en ambachtelijkheid, zijn ze tegelijk broedplaatsen voor innovatie en experiment. Ze bieden een toegankelijke en praktische context waarin nieuwe processen, technologieën en ideeën kunnen worden getest, gedeeld en verfijnd. In een stad die vooruit wil, zoals Almere, kunnen volkstuinen zo een belangrijke rol spelen in het versnellen van de duurzame en sociale transitie.

Binnen volkstuinen wordt geëxperimenteerd met slimme en duurzame technieken, zoals regenwateropvangsystemen, composttoiletten, permacultuur, en circulaire tuinbouw. Tuinders passen hernieuwbare energiebronnen toe, hergebruiken materialen, en ontwikkelen collectieve onderhoudsmodellen. Deze kleinschalige innovaties kunnen dienen als inspirerend voorbeeld voor bredere stedelijke toepassingen.

Daarnaast zijn volkstuinen krachtige plekken van informele kennisuitwisseling. Er wordt geleerd door te doen, door te observeren, en door ervaringen te delen — tussen generaties, tussen culturen en tussen vakgebieden.

## **6 Ontwerp gezonde systemen**

*Om de stad te verduurzamen, zullen wij in onze stedelijke systemen ‘cradle to cradle’-oplossingen benutten, in het besef van de onderlinge afhankelijkheid van ecologische, sociale en economische gezondheid op ieder schaalniveau.*

Volkstuinen belichamen op natuurlijke wijze het ‘cradle to cradle’-denken: ze zijn gebaseerd op kringlopen, wederkerigheid en het optimaal benutten van middelen zonder verspilling. In een tijd waarin steden zoeken naar integrale duurzaamheid, vormen volkstuinen concrete en schaalbare voorbeelden van hoe ecologische, sociale en economische gezondheid met elkaar kunnen worden verweven.

Ecologisch dragen volkstuinen bij aan bodemverbetering, biodiversiteit, waterretentie en het verminderen van hittestress. Onze tuinders werken met natuurlijke meststoffen, composteren hun groenafval en telen op biologische wijze. Hiermee worden kringlopen lokaal gesloten — afval wordt grondstof, en de tuin fungeert als levend systeem waarin niets verloren gaat.

Op sociaal niveau zijn onze volkstuinen plekken van zorg, betrokkenheid en verbinding. Ze maken mensen mede-eigenaar van een stukje stad en nodigen uit tot duurzaam gedrag. Door samen te tuinieren ontstaat collectief bewustzijn rond voeding, natuur en gezondheid. Kennis wordt gedeeld, mensen leren van en met elkaar, en gemeenschappen worden versterkt.

Ook economisch zijn volkstuinen betekenisvol. Ze maken mensen minder afhankelijk van commerciële voedselketens en stimuleren lokale ruil- en deeleconomieën.

Volkstuinen opereren op het snijvlak van ecologie, economie en gemeenschap, en maken daarmee op ieder schaalniveau de onderlinge afhankelijkheid van deze systemen zichtbaar én ervaarbaar. Door volkstuinen op te nemen in de stedelijke strategie voor duurzaamheid, geeft Almere niet alleen invulling aan het ‘cradle to cradle’-principe, maar ook aan de noodzaak om duurzaamheid tastbaar, leerbaar en leefbaar te maken.

## **7 Mensen maken de stad**

*Vanuit de erkenning dat burgers de drijvende kracht zijn in het maken, behouden en verduurzamen van de stad, ondersteunen wij hun streven om hun unieke mogelijkheden te verwezenlijken, met bezieling en waardigheid.*

In de stad van de toekomst is de burger niet slechts gebruiker, maar mede-maker van zijn omgeving. Volkstuinen zijn bij uitstek plekken waar dit burgerschap tot uiting komt. Ze bieden stadsbewoners de ruimte om zelf vorm te geven aan een stukje stad — met zorg, betrokkenheid en in eigen tempo. Vanuit hun eigen kracht en motivatie dragen zij zo bij aan een leefbare, duurzame en betekenisvolle stedelijke omgeving.

Elke volkstuin vertelt een uniek verhaal: van de tuinder die met liefde oude zaden in stand houdt, tot de buurvrouw die kinderen leert hoe wortels groeien. Deze tuinen ontstaan niet top-down, maar vanuit initiatief van onderop. Ze maken zichtbaar hoe mensen verantwoordelijkheid nemen voor hun omgeving en hoe kleine ingrepen grote impact kunnen hebben — op de natuur, op de gemeenschap, en op henzelf.

Volkstuinen versterken het gevoel van eigenaarschap en autonomie. Mensen kunnen hier hun unieke talenten inzetten: of het nu gaat om telen, timmeren, organiseren, koken of lesgeven. Ze ervaren dat hun inzet ertoe doet, dat ze gezien worden, en dat ze een positieve bijdrage leveren aan het grotere geheel. Dit voedt het zelfvertrouwen en bevordert sociale inclusie, juist ook van mensen die zich elders in de samenleving minder erkend voelen.

Bovendien zijn volkstuinen plekken van bezieling. Ze brengen rust, zingeving en verbinding in een vaak hectische stedelijke omgeving. De eenvoudige handeling van zaaien, verzorgen en oogsten verbindt mensen met het ritme van de natuur — én met elkaar.

Door volkstuinen te ondersteunen, ondersteunt Almere haar inwoners in hun streven naar betekenisvol burgerschap. Niet met opgelegde structuren, maar door ruimte te bieden voor eigen initiatief, menselijke waardigheid en verbondenheid. Zo wordt de stad niet alleen gemaakt voor de mensen, maar vooral dóór de mensen.